

Filipino

Ikatlong Markahan

Modyul 3-Ikatlong Linggo

MAIKLING KWENTO NG PAKISTAN:

Sino ang Nagkaloob?

Panandang Pandiskurso

Panimula

Magsisimula na tayong maglakbay sa Timog at Kanlurang Asya at iyong napag-aralan ang ilan sa kanilang panitikan na may malaking impluwensiya ang uri ng panitikan na mayroon tayo ngayon. Pagkatapos nating pag-aralan ang bansang Bhutan ay maglalakbay naman tayo sa bansang Pakistan at ating aalamin ang kanilang mga kultura, paniniwala at panitikang may malaking impluwensiya sa kanilang bansa. Ang Pakistan ay isang bansang nasakop ng bansang Britanya at hindi madali para sa mga Islamic Republic of Pakistan na makamtan ang kasarinlan ngunit lumaya rin ito noong ika-14 ng Agosto, 1947 matapos mahati sa dalawa ang British Indian Impire. Ang India at Pakistan.

Islamabad ang kabisera ng Pakistan at Urdu naman ang pambansang wika nilla, Pak at Urdu ang tawag ng kanilang pera. Napapansin din natin ang matitingkad nilang watawat na luntian ang kulay at may pitong guhit at makikita dito ang disenyo crescent at talang may limang sulok na matibay na pananalig sa kanilang relihiyong Islam. Sa kasalukuyang 95% ng kanilang populasyon ang mga muslim at 5% laman ang iba't ibang relihiyon.

Sa araling ito masasalamatin dito ang isang kwentong mula sa Pakistan at makikita mo ang matinding pananalig ng isang anak sa Diyos na siyang nagkaloob ng lahat.

MGA PINAKAMAHALAGANG KASANAYANG PAMPAGKATUTO (MELC)

- F9PN-III-d-e-52** -Nasusuri ang mga tunggalian (tao vs. tao, at tao vs. sarili) sa kuwento batay sa napakinggang pag-uusap ng mga tauhan
- F9PB-III-d-e-52** -Napatutunayang ang mga pangyayari at/o transpormasyong nagaganap sa tauhan ay maaaring mangyari sa tunay na buhay
- F9PT-III-d-e-52** -Natutukoy ang pinagmulan ng salita (etimolohiya)
- F9PD-III-d-e-51** -Naiuugnay sa kasalukuyan ang mga tunggaliang (tao vs. tao at tao vs. sarili) napanood na programang pantelebisyon
- F9PU-III-d-e-54** -Naisusulat muli ang maikling kuwento nang may pagbabago sa ilang pangyayari at mga katangian ng sinuman sa mga tauhan; ang sariling wakas sa naunang alamat na binasa
- F9WG-III-d-e-54** -Nagagamit ang angkop na pang-ugnay na hudyat ng pagsusunod-sunod ng mga pangyayari sa lilikhaing kuwento

Subukin

Panuto: Basahin at unawain ang mga katanungan. Piliin ang pinakatamang sagot sa mga pagpipiliian at isulat ito sa hiwalay na papel. Huwag kalimutang isulat ang pangalan, taon at pangkat at bilang ng modyul.

- Sino ang nagsalin sa Filipino sa akdang "Sino ang nagkaloob"?
A. Aesop B. Edgar Allan Poe C. Amado V. Hernandez D. Rogelio Mangahas
- Ang Kabisera ng Pakistan ay?
A. New Delhi B. Male C. Islamabad D. Korea
- Ito ay uri ng tunggalian na naglalahad ng paglalabanan sa sarili ay tinatawag na tao laban sa _____.
A. Tao B. Sarili C. Lipunan D. Pangyayari
- Ano ang wikang ginagamit ng bansang Pakistan?
A. Ingles B. Pransis C. Pak D. Urdu
- Anong uri ng panitikan na may isang maiksing salaysay hinggil sa isang mahalagang pangyayaring kinasasangkutan ng isa o ilang tauhan at may iisang kakintalan o impresyon lamang?
A. Pabula B. Alamat C. Mitolohiya D. Maikling Kwento
- Alin sa mga sumusunod ang hindi pamagat ng maikling kwento?
A. Ang Ama C. Anim na Sabado ng Beyblade
B. Ang Hatol ng Kuneho D. Nang Minsan Naligaw si Adrian

7. Kung sa Pilipinas ay Philippine Peso sa bansang Pakistan ay _____.
 A. Dinar B. Rupie C. Pak D. Yen
8. Alin sa mga sumusunod ang **hindi** elemento ng maikling kwento?
 A. banghay B. tauhan C. kasukdulan D. tayutay

Para sa bilang 9-12.

Ang sagot na ito ay ikinagalit ng palalong hari: Lumayas ka! sigaw niyon, at inutusan nito ang isang alila para ilabas ang prinsesa at iwan ito sa gitna ng gubat. Habang ang dalaga ay nakaupo sa gubat, at malungkot na pinag-iisipan ang kanyang kasawian, siya ay nakatulog.

9. Ang salitang sinalungguhitan sa talata ay nangangahulugan na?
 A. matapang B. mayabang C. mainitin D. mapag-api
10. Ano ang nangingibabaw na damdamin ng hari sa kanyang pahayag?
 A. nagdadalamhati B. naawa C. nagagalit D. natatakot
11. Anong uring tunggalian ang makikita sa bahagi ng kuwento?
 A. Tao laban sa sarili C. Tao laban sa tao
 B. Tao laban sa lipunan D. Tao laban sa kalikasan
12. Anong uri ng elemento ang bahagi ng maikling kwento na nasa loob ng kahon?
 A. Tema B. Tunggalian C. Paksang diwa D. Tagpuan
13. Saang kontinente matatagpuan ang Pakistan?
 A. Afrika B. Asya C. Europa D. Timog Amerika
14. Ito ay tumutukoy sa paglalabanan ng pangunahing tauhan at sumasalungat sa kanya?
 A. Kakalasan B. Suliranin C. Kasukdulan D. Tunggalian
15. Sino ang nagsalin sa ingles sa kuwentong "Sino ang Nagkaloob"?
 A. Vilma Ambat C. Shiela C. Molina
 B. Iqbal Jatol D. Serafin C. Guinigundo

Aralin 2

Sino ang Nagkaloob?

MAIKLING KUWENTO ng Pakistan

Mula sa Salin sa Ingles ni *Iqbal Jatoi* ng muling-salaysay ni *Ahmed Basheer*, Isinalin sa Filipino ni *Rogelio Mangahas*

(Unang Araw)

Alamin

1. Natutukoy ang mga damdamin ng mga tauhan ayon sa tunggaliang ipinapakita;
2. Naiisa-isa ang mga tunggalian sa akdang binasa.
3. Natutukoy ang pinagmulan ng salita. (etimolohiya)

Balikan

Panuto: Basahin ang mga taludturan. Kopyahin sa papel at salungguhitan ang mga pang-uri nito.

Malungkot na lumisan ang araw
 Ang masaklap na pangyayari, nagwakas na
 Ang masayang panahon ng pangarap
 Ang maamong mukha niya
 Ang matatamis na tinig

Tuklasin

Ang araling ito ay naglalaman ng maikling kwento na sinalin ni *Rogelio Mangahas* na pinamagatang “Sino ang Nagkaloob?” mula sa Pakistan. Inilalahad sa kwento na mahalaga ang pananampalataya sa Diyos.

Panuto: Basahin mo at unawain ang maikling kuwentong mula sa Pakistan upang malaman mo kung paano ba ito naiiba sa ibang akda.

SINO ANG NAGKALOOB?

Isinalin sa *Rogelio Mangahas*

Isang mayabang na hari ang may pitong anak na dalang may nakasisilaw na kagandahan at busilak na kawalang-malay. Mahal na mahal niya ang kanyang mga anak, lalo na ang pinakabata. Hindi lamang iyon ang pinakamaganda sa lahat kundi siya ring pinakamahusay magluto sa buong kaharian. Tuwing umaga, bago pulungin ang korte, tinatawag at tinatanong niya ang kanyang mga anak. “Sabihin ninyo, mahal kong mga anak, sino ang nagkakaloob ng lahat ng inyong kinakain?”. Anim sa kanila ang dagling sumasagot. “Amang hari, kayo po ang nagkakaloob ng aming pagkain. Ngunit ang ikapitong prinsesa ay laging tahimik lamang.”

Isang araw pinilit ng hari na sumagot din ang ikapitong prinsesa. Sabi nito. “Ama, Diyos po ang nagkakaloob ng lahat. Lahat ng nasa atin, lahat ng ating kinakain, kinukuha natin sa kanya.”

Ang sagot na ito ay ikinagalit ng palalong hari. “Lumayas ka! sigaw niyon, at inutusan nito ang isang alila para ilabas ang prinsesa na maraming nakasaksi sa prinsesa at napahiya siya at iniwan ito sa gitna ng gubat.

Habang ang dalaga ay nakaupo sa gubat, at malungkot na pinag-iisipan ang kanyang kasawian, siya ay nakatulog. Kinaumagahan ay nagising siya sa malamig at malamyos na himig ng isang plawta. Dumilat siya at nakita ang isang binatang tumutugtog ng plawta.

Nang tanungin ng prinsesa ang lalaki kung paano ito napunta sa gubat, sumagot ang lalaki. “Pinapastulan ko po ang mga kalabaw ng aking amo, at kahapon ay nawalan ako ng isa. Kaya natatakot akong umuwi, at lagi kong tinutugtog ang aking plawta para maakit bumalik ang nawawalang kalabaw. Pero kayo, magandang prinsesa, paano kayo napunta rito sa gubat?”

Ang sagot ng prinsesa “Hindi rin ako makauwi. Bakit di ka maging katulong ko, at magkasama tayong hahanap ng matitirhan.”

Pumayag ang binata sila ay naglakbay patungo sa silangan. Maghapon silang naglakbay nang gutom at uhaw. Nang humahaba na ang mga anino at lumalamig na ang hangin, sila ay dumating sa mga pader ng isang siyudad. Ang sabi ng prinsesa, “pumasok ka sa siyudad at hanapin doon ang pinakamayamang mag-aalahas. Sabihin sa kanyang isang prinsesa ang naghihintay sa kanya sa labas ng pader.”

Madaling nakabalik ang lalaki, kasama ng pinakamayamang mag-aalahas ng siyudad. Bilang kapalit ng kaakit-akit na kuwintas na may pambihira at napakamamahaling mga bato, ibinigay ng mag-aalahas ang lahat ng hinihiling ng prinsesa – isang kabayong may montura (saddle) para sa kanya, salapi, at para sa binata ay isang barong angkop sa isang katulong ng maharlika.

Nagpatuloy sa paglalakbay ang prinsesa at ang binata. Sa wakas, dumating sila sa isang lugar na nagustuhan nila, at ang prinsesa ay nagpasiyang magpatayo roon ng sarili niyang munting palasyo. Tinuruan din niya ang hamak na pastol ng kalabaw ng tungkol sa mga sining ng pakikipaglaban at ng kapayapaan.

Isang araw, habang sila ay namamasyal, sinabi ng prinsesa sa binata. “Pakikuha mo ako ng kaunting inumin at ako ay namamatay sa uhaw.”

Ang binata ay agad naghanap ng tubig. At dahil Diyos ang nagkakaloob, ay madaling nakakita ang binata ng isang batis ng malamig na tubig. Pinuno niya ang isang tasa at paalis na siya nang makakita ng magaganda’t nagkikislapang mga rubi na nasa ilalim ng tubig. Pumulot siya ng ilan at inipit ang mga iyon sa mga lupi ng kanyang turban.

Pagkaraan ng isang buwan at kalahati, ang palasyo ay yari na, at ang prinsesa at ang kanyang katulong ay lumipat na roon. Madalas kunin ng lalaki sa kanyang turban, ang mga rubi, at pinaglalaruan niya ang mga ito. Isang araw, naisip niyang kung susundan niya ang batis, maaaring makita niya ang pinagmumulan ng gayong kagagandahang hiyas.

Inihatid siyang palayo nang palayo ng batis sa silangan, hanggang matagpuan niya ang sariling nakatayo sa tapat ng pader ng isang malaking pasyo. Ang batis ay umaagos sa ilalim ng pader. Gumapang siyang papasok at naglibot-libot doon. Tila walang tao sa palasyo. Sa wakas, nabuksan niya ang isang tarangkahan patungo sa isang patyo sa loob na inaagusan ng batis ding iyon. At doon sa tabi ng batis ay nakalagay ang ulo ng isang magandang babae, may dugong pumapatak mula roon.

Ang mga patak ng dugo ay nagiging mga rubing kumikislap pagbagsak sa tubig. Sa di-kalayuan, nakabuwal ang walang ulong katawan ng babae.

Tumakbo siyang palayo ngunit natalisod siya sa isang makapal na tablang nakabuwal sa lupa. Biglang-bigla, lumipad ang putol na ulo at muling umugnay sa katawan, at ang babae ay muling nabuhay.

Naaawang tinignan ng babae ang natakot na binata at sinabi, “Binata, anong kapalaran ang nagdala sa iyo rito? Tumakbo ka para makaligtas, kung hindi ay aabutan ka rito ng genie at lulurayin ka niya.”

Naglakas-loob ang binata at nagtanong ito. “Sino ka?”

“Ako ay anak ng Hari ng mga Diwata”, sagot ng babae. Ang pangalan ko ay Lai Pari o Pulang Diwata. “Ibig akong maging asawa ng Genie na may-ari ng palasyong ito, pero galit ako sa kanya. Kaya ikinukulong niya ako rito.”

“Tuwing umaga, bago siya umalis para maghanap ng makakain, inilalagay niya ako sa mahiwagang tablang ito at ang ulo ko ay natatanggal. At pagbalik niya sa gabi, binubuhay niya ako muli. Nadidinig kong dumarating na siya. Dali, ibalik mo sa dati ang tabla para mamatay akong muli, at magtago ka at galit iyon.” Sinunod ng binata ang utos ng Pulang Diwata, at katatago pa lamang niya ng mabilis na pumasok ang umungol na genie. Nakakaamoy ako ng tao! Nakakaamoy ako ng tao! Wika ng genie.

Mabilis na binuhay ng genie ang babae at winika. “Nakakaamoy ako ng tao at ako ay gutom na gutom. Sabihin mo sa akin kung nasaan ang tao para makain ko siya.” Ngunit

namaang-maangan ang Pulang Diwata. Kaya muli siyang pinatay ng genie at ito ay nagpatuloy sa pangangaso.

Pagkaalis ng Genie, pagapang na lumabas mula sa pinagtataguan ang binata at muli niyang binuhay ang babae sa pamamagitan ng mahiwagang tabla. Nagplano sila ng pagtakas. Sinabi sa kanya ng Pulang Diwata na pumanaog siya sa isang munting kuwartong madilim, na katatagpuan niya ng isang loro sa isang gintong hawla.

Pag nangangaso ang genie, iniwan niya ang kanyang kaluluwa sa lorong iyon, at kung wala siyang kaluluwa, mamamatay siya, paliwanag ng diwata, Dali, dalhin mo sa akin ang loro. Kadadala pa lang ng binata ng loro nang biglang ang mundo ay waring niyanig ng kulog at bagyo. Sa pagsambulat ng usok ay lumitaw ang genie, na halos mabaliw sa galit. Tiyak na papatayin niya ang dalawa. Ngunit mabilis na kinuha ng Pulang Diwata ang loro mula sa hawla, at sinakal ang ibon. Pagdaka ay bumagsak sa lupa, ang genie at namatay parang bato.

Nakatakas ang dalawa mula sa palasyo ng Genie, dala-dala ang mahiwagang tabla. Isinama ng binata sa pag-uwi ang Pulang Diwata. Masiglang tinanggap ng prinsesa ang diwata, at madaling naging parang magkapatid ang dalawang babae. Tuwing gabi, nahihiga sa mahiwagang tabla ang Pulang Diwata, ang kanyang ulo ay natatanggal sa kanyang katawan, at ang dugo ay nabubuong bunton ng kumikinang na mga rubing walang kapantay sa kagandahan.

Tuwing umaga, ginagalaw ng prinsesa at ng binata ang tabla, at ang Pulang Diwata ay muling nabubuhay. Pagkaraan ng ilang panahon, nagpasiya ang Pulang Diwata na umalis para sa isang mahabang paglalakbay. Gayunman, bago umalis, nagtayo siya ng isang bagong palasyo para sa prinsesa sa tulong ng mahiwagang tabla, at inanyayahan nila ang maraming panauhin sa malaking handaan sa bagong palasyo.

Kabilang sa mga panauhin ay ang amang hari ng prinsesa. Ang prinsesa mismo ang nagluto ng mga paboritong pagkain ng hari para sa handaang iyon. Nang makaupo na ang mga panauhin para sa handaan, ang hari ay napaiyak, ang mga luha ay gumugulong sa kanyang balbas. Ang lasa ng mga masarap na pagkain ay nagpagunita sa kanya ng anak na dalagang noong nagdaang panahon ay nagluluto ng gayong pagkain para sa kanya. Kaydalas niyang pagsisihan ang pagpapalayas sa anak, at kaydalas niyang hanapin iyon sa kagubatan ngunit hindi siya nagtagumpay.

Tinanong ng Pulang Diwata ang hari kung anong dahilan ng kalungkutan nito. Sinabi ng hari kung ano ang nangyayari. Nagtanong ang Diwata.” Pero mahal pa po ba ninyo ang inyong anak?” Ang sabi ng hari. “Oo, ang tanging hiling ko lamang ay makita siya bago ako mamatay.”

Bilang sagot, pumalakpak ang Pulang Diwata, at hayun! Sa harap ng hari ay nakatayo ang prinsesa, ang kanyang nawalang anak. Nagyakap at napaiyak ang dalawa. Sa wakas, lumuhod ang prinsesa at nagwika. “O, Ama kong Hari, hindi po ba ang Diyos na Mabait, ang Diyos na Mahabagin, ang siyang nagkakaloob sa lahat ng bagay?”

“Tingnan ninyo kung paanong ibinigay niya sa akin ang palasyong ito at ang malaking kayamanang mga rubi, samantalang hindi man lamang ninyo matagpuan ang isang nawawalang anak.”

Napagtanto ng hari ang kanyang pagkakamali. “Oo, sabi niya, ang Diyos ang tunay na nagkakaloob ng lahat.” At ang hari at ang kanyang anak ay nabuhay na maligaya mula noon.

Alam mo ba na...

Ang tunggalian ay nagiging instrumento para sa madudulang tagpo. Ito'y ginagamit para makapagbigay ng kapana-panabik na mga pangyayari.

Ito ang pakikipagsapalaran o pakikipagtunggali ng mga sentrong tauhan laban sa mga hamon na kanyang kinakaharap. Minsan, ito ay mga problema sa kanyang sarili, sa kapwa, o kaya sa mga kalikasan na nagpapalibot sa kanya.

Iba't ibang Uri ng Tunggalian

Panloob na Tunggalian

- **Tao laban sa Sarili** - Ito ay isang uri ng tunggalian na panloob dahil nangyayari ito sa loob ng tauhan. Sa tunggalian na ito ay **kalaban ng pangunahing tauhan ang kaniyang sarili**. Nakikita o napapansin ito kapag ang pangunahing tauhan ay nahihirapan sa pagdedesisyon, sa tama ba o mali.
- **Tao laban sa Pangyayari** - Ang pangunahing tauhan sa tunggalian na ito ay **nakikipagbanggaan ang mga pangayayaring hindi mo inaasahan**. Halimbawa nito ay papunta ka sa paaralan at nagmamadali ka dahil ayaw mong mahuli sa klase at naiwan mo ang pamasahi mo, pag-aakyat mo sa hagdan nadulas ka sa hagdan at pagpasok mo sa klasrum mo ay pinagalitan ka ng guro mo dahil nahuli ka sa klase at nagkaroon ng pasulit at nakakuha ka ng zero.

Panlabas na Tunggalian

- **Tao laban sa Tao** - Ito ang pinakaunang halimbawa ng panlabas na tunggalian. Sa tunggalian na ito, ang **kalaban ng pangunahing tauhan ay isa pang tauhan**. Ito ang klasikong bida laban sa kontrabida na eksena.
- **Tao laban sa Kalikasan** - Sa tunggalian naman na ito, ang pangunahing tauhan ay **naapektuhan ng mga pwersa ng kalikasan**. Halimbawa, ang biglaang pagputok ng bulkan na maaaring maglagay sa pangunahing tauhan sa panganib.
- **Tao laban sa Lipunan** - Ang pangunahing tauhan sa tunggalian na ito ay **nakikipagbanggaan sa lipunan**. Halimbawa nito ang pagsuway sa mga alituntunin ng lipunan o di kaya ay ang pagtakwil sa kultura ng lipunan.
- **Tao laban sa Hayop** - Sa tunggalian naman na ito, ang pangunahing tauhan ay **naapektuhan ng mga pwersa ng mga hayop**. Halimbawa, ang isang liyon ang nakakita mo daanan.

Isagawa

Panuto: Basahin ang pangungusap at hanapin sa hanay B ang salitang tinutukoy ng sumusunod na etimolohiya sa hanay A. Isulat ito sa buong papel.

A.	B
1. Nagmula sa salitang Sanskrit “ <i>devata</i> ” na ang ibig sabihin ay babaeng Maharlika.	A. turban
2. Mula sa salitang sanskritong ang ibig sabihin ay “ <i>darika</i> ” o babaeng wala pang asawa ngunit nasa hustong gulang na.	B. Genie
3. Mula sa salitang Espanyol na “ <i>jaula</i> ” na ibig sabihin ay kulungan.	C. dalaga
4. Mula sa salitang Arabic na “ <i>jinn</i> ” kung isahan pagpapatungkol sa isang piksyonal na karakter na sumusunod sa kagustuhan ng taong nag-uutos sa kanya.	D. Diwata
5. Ito ang tawag sa ginagamit ng mga lalaking Muslim na pantakip sa kanilang ulo.	E. hawla

Pagyamanin

A. Panuto: Basahin ang pahayag at kilalanin ang mga uri ng tunggalian. Hanapin sa ibaba ang sagot mula sa pagpipilian. Isulat sa sagutang papel ang titik.

A. Tao laban sa Tao	D. Tao laban sa pangyayari
B. Tao laban sa sarili	E. Tao laban sa hayop
C. Tao laban kalikasan	F. Tao laban sa lipunan

- Lumayas ka! sigaw niyon, at inutusan nito ang isang alila para ilabas ang prinsesa at iwan ito sa gitna ng gubat.
- Habang ang dalaga ay nakaupo sa gubat, at malungkot na pinag-iisipan ang kanyang ginawa sa kanyang ama.
- Malakas ang agos ng tubig hanggang inihatid siyang palayo nang palayo ng batis sa silangan, hanggang matagpuan niya ang sariling nakatayo sa tapat ng pader ng isang malaking pasyo.
- Tumakbo siyang palayo ngunit natalisod siya sa isang makapal na tablang nakabuwal sa lupa.
- Ngunit mabilis na kinuha ng Pulang Diwata ang loro mula sa hawla, at sinakal ang ibon.

B. Panuto: Tukuyin kung anong damdamin ang namamayani sa mga tauhan base sa tunggalian. Isulat sa sagutang papel ang iyong sagot.

pagkatuwa	pagkagalit	pangungulila
pagkatakot		pagkahabag

- Pinapastulan ko po ang mga kalabaw ng aking amo, at kahapon ay nawalan ako ng isa. Kaya nagdadalawang isip akong umuwi dahil sa takot.
- Lumayas ka! sigaw niyon, at inutusan nito ang isang alila para ilabas ang prinsesa at iwan ito sa gitna ng gubat.
- Masaya at masiglang tinanggap ng prinsesa ang Pulang Diwata sa palasyo.
- Naawang tiningnan ng babae ang natatakot na binata.

5. Ang hari ay napaiyak, ang mga luha ay gumugulong sa kanyang balbas. Ang alaala ng mga masarap na pagkain ay nagpagunita sa kanya ng anak na dalagang noong nagdaang panahon ay nagluluto ng gayong pagkain para sa kanya.

C. Panuto: Basahin at sagutin ang mga sumusunod batay sa iyong naunawaan sa maikling kwento. Isulat ang sagot sa papel.

1. Ilarawan ang katangian ng ikapitong anak na dalaga ng hari.
2. Kumuha ng bahagi ng kuwento na nagpapakita ng pagmamahal ng ama sa kanyang anak.
3. Anong pag-uugali ang ipinakita ng hari sa simula ng kuwento?
4. Ano ang ginawa ng ama nang magalit siya sa ikapitong prinsesa?
5. Anong pagbabago sa kaugalian ng hari ang nangyari sa katapusan ng kuwento?
6. Kung ikaw ang prinsesa, magagawa mo rin ba ang salungatin ang kagustuhan ng kanyang ama? Ipaliwanag.

(Ikalawang Araw)

Alamin

1. Naiuugnay sa kasalukuyan ang mga tunggaliang (tao vs. tao at tao vs.sarili) mula sa napanood na programang pantelebisyon
2. Nasusuri ang pagbabago ng mga tauhan sa akdang binasa.
3. Naihahambing ang kwento sa isang programang pantelebisyon na nagpapakita ng tunggalian.

Balikan/Pagganyak

Panuto: Ibigay ang uri ng tunggalian base sa pahayag. Isulat sa papel ang iyong sagot.

1. Kadadala pa lang ng binata ng loro nang biglang ang mundo ay waring niyanig ng kulog at bagyo.
2. Ngunit mabilis na kinuha ng Pulang Diwata ang loro mula sa hawla, at sinakal ang ibon.
3. Tumakbo siyang palayo ngunit natalisod siya sa isang makapal na tablang nakabuwal sa lupa.
4. Pinalayas ang prinsesa sa kanyang kaharian at nagkatinginan ang kanyang mga tao sa kanyang paligid.
5. Natakot at nagdadalawang isip ang binata na bumalik sa kanyang amo na umuwi sa bahay.

Suriin

Panuto: Basahin at unawain ang buod ng teleseryeng “Nathaniel”.

NATHANIEL

Teleserye mula sa ABS CBN 2015

Buod

Ito ay isang kwento ng batang si Nathaniel, anak siya nina Paul at Rachel. Sanggol pa lamang siya nang masangkot sa isang aksidenteng na naging dahilan para maaga siyang

bawian ng buhay. Nakarating siya sa langit at naging isang anghel. Ipinatawag si Nathaniel ng kanilang pinuno para sa isang misyon kaya bumalik siya lupa sa kanyang ika-pitong kaarawan upang ibalik ang paniniwala ng mga tao sa Diyos at ipaalala na ang bawat tao ay may likas na kabutihang sa puso.

Sa kanyang pagbalik sa lupa, napadpad siya sa bayan ng Laging Saklolo at inampon siya ng pamilyang Bartolome. Dahil sa kanila, natutunan ni Nathaniel ang kahalagahan ng pagkakaroon ng pamilya at mamumuhay bilang isang normal na bata ngunit ipinaalaala ng isang angel na ang misyon ay dapat matupad para makabalik siya sa kalangitan, Sinimulan ni Nathaniel ang kanyang misyon, tumulong siya sa ilang mga tao upang ipakita ang kagandahan ng loob. Isa sa mga tinulungan ni Nathaniel ay ang kanyang mga magulang na sina Paul at Rachel na noo'y hiwalay na.

Si Paul ay nag-iisang anak ni AVL na nagmamay-ari ng isang malaking kompanya sa Bayang Laging Saklolo. Siya ay sunod-sunuran sa kanyang ina ngunit nagbago ang kanyang pagkatao ng nakilala niya si Rachel. Isang dalagang ulila na nagtrabaho sa isang bahay amponan. Umibig si Paul sa dalaga at sila ay nagpakasal kahit tutol ang kanyang ina.

Nagalit si AVL ng nalaman niya na ang kanyang anak si Paul ay nagpakasal sa dalaga na isang mahirap lamang. Umalis si Paul at iniwan ang marangyang buhay. Masaya sila sa kanilang pagsasama at binayaan sila ng isang malusog na sanggol na si Nathaniel ngunit sa hindi inaasahang aksidenteng namatay ang sanggol na si Nathaniel.

Sinisisi ni Paul ang Diyos sa mga pangyayaring aksidente dahil sa pagkamatay ng kanyang nag-iisang anak na si Nathaniel, Punong puno ng galit ang puso ni Paul kaya itinakwil niya ang Diyos. Naging masama si Paul. Lahat ng utos ng kanyang ina na si AVL ay sinunod niya para mabalik ang pagtitiwala sa kanyang ina. Kahit na utusan ito na gumawa ng kasamaan ay sinunod niya ito kahit ito ay makakasakit sa kanyang kapwa tao. Siya ay naging gahaman sa kayamanan.

Kaya naisipan ng Diyos na ibalik si Nathaniel sa mundo upang baguhin ang pagkatao ng kanyang ama at ng buong mundo. Nalaman din ni Nathaniel, ang ina ni Paul na si AVL ay responsable sa kasamaang lumalaganap sa bayan kaya nahirapan siyang labanan ang kasamahan ng kanyang Lola kaya naisip niya kung susuwayin ang utos sa itaas o susundin niya ang kanyang ama at ang kanyang Lola ngunit napaisip ni Nathaniel na dapat baguhin ang pagkakatao ng kanyang lola at ng kanyang ama kaya humingi siya ng tulong sa Diyos.

Nahirapan si Nathaniel na baguhin ang kanyang ama dahil sa kanyang lola kaya ginamit ni Nathaniel ang kanyang ina na si Rachel para ibalik muli ang kabutihang puso ng kanyang ama sa pamamagitan ng pagpapalapit ng loob sa isa't isa upang mabuo muli ang kanilang pagmamahalan dahil naniniwala si Nathaniel na may kabutihan ang puso ng kanyang ama ngunit nagpatuloy pa rin ang kanyang ama sa kasamaan kaya humingi siya ng tulong sa mga pulis para masugpo ang kasamaan ng kanyang ama at ng kanyang Lola. Sa tulong ng mga pulis ay nakahanap ng ibedensyang mga pulis laban kay AVL at ng kanyang ama.

Lumaban si Paul sa mga pulis at nakipagbarilan hanggang aksidenteng natamaan ni Paul ang kanyang anak na si Nathaniel, sumigaw si Rachel na anak niya si Nathaniel kaya hindi matanggap ni Paul na nabaril niya ang kanyang sariling anak. Pinagsisihan ni Paul ang pagbaril niya sa kanyang anak. Lumapit siya sa Diyos at humingi ng tawad sa kanyang ginawa at nangako na babaguhin niya ang kanyang pagkatao. Narinig ang dasal ni Paul at gumaling si Nathaniel.

Sa huli ay sumuko si AVL at nakulong ang kanyang lola ng nalaman niya na apo niya si Nathaniel ay pinagsisihan din niya ang kanyang kasamaan at nagbalik din siya Diyos. Nagtagumpay si Nathaniel sa kanyang misyon at naging payapa na ang bayan at bumalik sa kalangitan at dahil sa kabutihang ginawa ni Nathaniel ibinalik siya sa lupa at ang kanyang mga magulang ay sina Rachel at Paul.

Isagawa

A. Panuto: Suriin ang mga tauhan akdang “Sino ang Nagkaloob at sa Teleseryeng “Nathaniel” at isulat ang transpormasyon ng mga tauhan sa dalawang akda. Isulat ito sa papel.

	Ama Hari	Paul
Katangian		
Tunggalian		
Transpormasyong naganap sa mga tauhan		
Mga pangyayari sa kasalukuyan na maiuugnay sa akda		

B. Panuto: Basahin at sagutin ang mga sumusunod batay sa iyong naunawaan sa teleserye. Isulat ang sagot sa papel.

1. Ano ang pinakamalaking hamon ang hinaharap ng pangunahing tauhan?
2. Paano binago ni Nathaniel ang pagkatao ng kanyang ama na si Paul?
3. Ilarawan ang katangian ni Paul sa simula ng kwento?
4. Ibigay ang bahagi sa teleserye na nagpapakita ng tunggalian:

<i>Tao laban sa tao</i>	<i>Tao laban sa sarili</i>

(Ikatlong Araw)

Alamin

1. Nagagamit ang angkop na pang-ugnay na hudyat ng pagsusunod-sunod ng mga pangyayari sa lilikhaing kuwento.
2. Nasusuri ang mga pagkasunod-sunod sa mga panandang pandiskurso.
3. Nagagamit ang panandang pandiskurso sa paglikha ng makabuluhang pangungusap.

Balikan

Panuto: Ibigay ang transpormasyong naganap sa mga sumusunod na tauhan. Isulat ang sagot sa papel.

1. AVL
2. Paul
3. Amang Hari

Tuklasin

Kahanga-hanga ang isang taong may pananalig sa Diyos at nagninilay sa kanyang mga salita, katulad nito “Ang lahat ng ito’y magagawa ko dahil sa lakas na kaloob sa akin ni Kristo” Filipipos 4:13. Anumang bagyo o problemang dumating sa kanya ay hindi siya kayang igupo nito dahil nananalig siyang may Diyos na hindi siya kayang igupo nito dahil nananalig siyang may Diyos na sa kanya ay gagabay upang mapagtagumpayan ang mga unos ng buhay. Naniniwala rin siya na anuman ang ipinagkaloob ng Diyos ay makakaya niyang balikatin dahil may dahilan para sa lahat ng ito. Pansinin mo ang mga taong matibay ang pananampalataya, nananatili silang positibo sa gitna ng matitinding suliranin sa buhay. Tulad ng ikapitong prinsesa sa maikling kuwentong binasa, hindi kayang bayaran ng kanyang paniniwala ng Diyos ang nagkaloob ng lahat. Kung tutuusin bilang isang prinsesa ay maaari na siyang sumunod sa lahat ng sasabihin ng kanyang ama upang maging komportable ang kanyang buhay, ngunit pinilit pa rin niyang mabuhay nang tama. Kung ako ang tatanungin isa siyang dakila. Ang maganda niyan sa bandang huli ay napatunayan niya ring ang Diyos nga ang nagkaloob ng lahat ng biyaya.

Pansinin ang mga salitang sinalingguhan. *Ano ang tungkulin o gamit ng mga ito sa talata? Nakatutulong ba sila sa paglalahad ng maayos at malinaw na pahayag? Ang tawag ng mga salitang ito ay **pananda**.*

Suriin/ Talakayin

Ating alamin at gamitin ang iba’t ibang panandang pandiskurso.

Panandang Pandiskurso

Ang **mga Panandang Pandiskurso** ay nagbibigay-linaw at nag-uugnay ng mga kaisipang inilalahad sa isang teksto o diskurso. Maaring maghudyat ito ng pagkakasunod-sunod ng mga pangyayari o di kaya ay maghimaton tungkol sa pagkakabuo ng diskurso. Karaniwan, ito’y kinakatawan ng mga pang-ugnay o pangatnig. (Badayos, 2006)

Ginagamit ang mga panandang pandiskurso para ipakita ang pagbabago ng paksa, pagtitiyak, pagbibigay halimbawa, opinyon, at paglalahat. Hinahati nito ang mga bahagi ng pahayag at ipinapakita ang relasyon ng mga ito. Ito ay kilala rin bilang panghudyat na salita. (Abad, 2004)

Ginagamit ang mga pananda bilang hudyat sa mga sumusunod na sitwasyon o ayos ng paglalahad. (Abad, 2004)

A. Pagkakasunud-sunod, o nagsasaad ng pagpupuno o pagdaragdag ng impormasyon

Halimbawa: **at, saka, pati** at **bukod pa**

1. Panahon

Halimbawa:

una	kasunod nito	noong una
pagkatapos	di-naglaon	habang
mayamaya	pagkalipas	pagkaraan
minsan	hanggang	samantala
nang sumunod na araw		pagkatapos

2. Pook

Halimbawa:

sa unahan	sa harapan	sa likod
malapit sa	sa kaliwa	sa kanan
sa ibabaw	sa ilalim	sa tagiliran

3. Kinawakasan/ kinasapitan– nagsasaad ng kinalabasan o kinahinatnan

Halimbawa:

tuloy	sa wakas	kaya	
bunga nito	kung gayon	sa dakong huli	
kaya naman	samakatuwid	sa gayon	dahil dito

4. Sa pagtutulad o paghahambing

Halimbawa:

tulad	kapwa	gaya
para	mandin	tila

5. Pagdaragdag

Halimbawa:

mulí rin kasunod at pangalawa

6. Maliban, bukod kay, huwag lang, bukod sa– nagsasaad ng pagbubukod o paghihiwalay

Pagkakaiba, konsesyon, at bahaging pagbabagong lahad

Halimbawa:

subalit	samantala	bagama't
ganuman	kasabay ng	siyempre
natural	marahil	sa kabilang banda/ dako

7. Pagpapasidhi o pagtitiyak

Halimbawa:

Walang duda tunay sa katunayan

8. Madalas sa pagpapahayag ng kagustuhan ginagamit natin ang mga salitang:

hangad, gusto, nais, nasa, mithi, pangarap, asam, sana, kung pwede, maaari, tuwa ko lang, hanggat maaari, dumadalangin, nananalangin, umaasam.

B. Panandang naghuhudyat ng pagkakabuo ng diskurso- Ang sumusunod ay uri ng pananda ng naghuhudyat ng pagkakabuo ng diskurso:

1. **Pagbabagong-lahad**- kung tutuusin, sa ganang akin, sa ibang salita, kung iisipin
2. **Pagtitiyak**- Kagaya ng, tulad ng
3. **Paghahalimbawa**- halimbawa, sa pamamagitan, isang magandang halimbawa

4. **Paglalahat-** sa madaling salita, bilang pagtatapos, bilang paglalahat
5. **Pagbibigay pokus-** pansinin na, bigyang-pansin, tungkol sa
6. **Pagkasunud-sunod ng pangyayari-** ang sumusunod, una, katapusan

C. Panandang naghuhudyat ng pananaw ng may-akda

kung ako ang tatanungin sa aking palagay
sa tingin ko kaya lamang

Isagawa

Panuto: Hanapin sa loob na kahon ang angkop na mga panandang pandiskurso upang mabuo ang kaisipan ng bawat pahayag.

kaya	sa wakas	marahil	noong una	hangad niya
pero	noon pa man	nais	sana	tuloy

1. Ang _____ ng Pulang Diwata ay magkaayos ang amang hari at ang prinsesa.
2. Malakas _____ ang pananalig ng prinsesa kaya hindi siya pinabayaan ng Diyos.
3. Binalikan ng binata ang batis upang maghanap ng rubi dahil _____ niyang makatulong sa prinsesa.
4. _____nagdadalawang isip ang prinsesa na magsabi ng katotohanan na Panginoon ang nagkaloob ng lahat dahil takot siya sa kanyang ama.
5. Kahit ginamitan ng malakas na kapangyarihan, _____pa rin ang binata sa pakikipaglaban sa Genie kahit siya ay nahihirapan.
6. Nagalit ang hari sa kanyang bunsong anak _____ pinalayas niya ito sa kanyang kaharian.
7. Nagtagumpay ang Diwata at ang binata _____malaya na silang makalabas sa isang palasyo.
8. Gusto sana ng prinsesa na sundin ang kagustuhan ng ama _____ labag ito sa kanyang kalooban.
9. Humiling ang Prinsesa sa Diyos na _____magkita muli sila ng kanyang amang hari.
10. _____tutol talaga ang Diwata na magpakasal sa Genie dahil sa likas nito ang kasamaan.

B. Panuto: Basahin ang sumusunod na pangungusap. Salungguhitan ang panandang ginagamit.

1. Sa tingin ko mahal talaga ng hari ang kanyang bunsong anak.
2. Kung tutuusin maraming mga tao ngayon ay hindi na naniniwala sa Diyos.
3. Ngunit nanatili pa ring matatag ang prinsesa, kagaya ng ginawa niya sa pagsabi ng katotohanan.
4. Bagaman mahirap ay sinisikap ng prinsesa na mamumuhay ng normal.
5. Sa aking palagay, sa Diyos humugot ng lakas ang prinsesa kaya nakayanan niya lahat ang mga pagsubok.

C. Panuto: Kunin sa itaas ang mga panandang sinalungguhitan at ibigay ang uri nito.

Panandang Pandiskurso	Uri
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

(Ikaapat na Araw)

Alamin

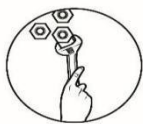
- A. Naisusulat muli ang maikling kuwento nang may pagbabago sa ilang pangyayari at mga katangian ng sinuman sa mga tauhan; ang sariling wakas sa naunang alamat na binasa.

Balikan

Panuto: Kopyahin ang mga pangungusap at salungguhitan ang mga panandang pandiskurso.

1. Sa huli ay nagkabati ang prinsesa at ang amang hari at namuhay sila nang tahimik.
2. Pagkaraan ng ilang araw naging masaya at tahimik na ang kaharian.
3. Ang mga sumusunod ay mga pangyayaring hindi inaasahan ng binata mula sa isang Genie.
4. Ang prinsesa ay may busilak na puso saka masarap magluto.
5. Walang duda hindi talaga mananaig ang kasamaan laban sa kabutihan.

Isagawa

Panuto: Ilahad ang banghay ng kwentong “Sino ang Nagkaloob?” gamit ang mga panandang pandiskurso. Kopyahin ang porma sa papel at salungguhitan ang mga pananda.

Simula:

Gitna:

Wakas:

Pagyamanin/Karagdagang Gawain

Panuto: Isulat muli ang maikling kuwento nang may pagbabago sa ilang pangyayari at mga katangian ng sinuman sa mga tauhan. Narito ang mga pamantayan.

Pamantayan sa Pagsulat

May pamagat -----	5 puntos
Maayos na pagkasunod-sunod ng mga pangyayari -----	15 puntos
Malinaw na nailahad ang pagbabago ng ilang pangyayari sa kuwento-----	15 puntos
Makikita ang pagbabago ng katangian ng mga tauhan ng kuwento -----	<u>15 puntos</u>
KABUUAN	50 puntos

Tayahin

Panuto: Basahin at unawain ang mga katanungan at piliin ang pinakatamang sagot sa mga pagpipilian. Isulat sa papel ang sagot.

- Ano ang pamagat ng kwento ang isinalin ni Rogelio Mangahas?
 - Pagislam
 - Impeng Negro
 - Mabangis na Lungsod
 - Sino ang Nagkaloob?
- Ano ang ibig sabihin ng **devata** sa akdang “Sino ang Nagkaloob?”
 - nuno sa punso
 - kapre
 - Diwata
 - duwende
- “Ang hari ay napaiyak, nang maalala niya ang masarap na pagkain na niluto ng kanyang anak” Anong uring tunggalian ito?
 - tao laban sa tao
 - tao laban sa sarili
 - tao laban sa kalikasan
 - tao laban sa lipunan
- Tumakbo siyang palayo ngunit natalisod siya sa isang makapal na tablang nakabuwal sa lupa. Anong uring tunggalian ito?
 - tao laban sa tao
 - tao laban sa sarili
 - tao laban sa pangyayari
 - tao laban sa lipunan
- “Lulurayin ng Genie ang binata ngunit naunahan siya ng Diwata.” Anong ibig sabihin ng sinasalungguhitan?
 - pipinuhin
 - didikdikin
 - kakainin
 - papatayin
- Anong katangian ang ipinakita ng prinsesa sa kuwento?
 - Maka-Diyos
 - pagkamasunurin
 - pagkamagalang
 - pagkamaalaga
- Kung iisipin mo, matapang talaga ang mga Pilipino dahil kaya nilang lampasan ang mga problema sa buhay. Alin sa pangungusap ang panandang pandiskurso?
 - problema sa buhay
 - kung iisipin mo
 - dahil kaya
 - Sa palagay ko

8. Sa palagay ko ang mga Pilipino ay may matibay na pananampalataya sa Diyos.

Alin sa pangungusap ang panandang pandiskurso?

A. ang mga Pilipino	C. may matibay
C. pananampalataya sa Diyos	D. Sa palagay ko

Para sa bilang 9-15

Piliin ang titik ng angkop na panandang pandiskurso upang mabuo ang kaisipan at ang tamang pagkasunod- sunod ng mga pangyayari ayon sa kuwentong “Sino ang Nagkaloob?” sa pamamagitan ng paglalagay ng titik **A hanggang G** sa mga patlang.

A- Pagkaraan	E- Subalit
B- Bunga nito	F- Di-naglaon
C- Kaya naman	G- Noong una
D- Sa katunayan	

(9)_____, may isang isang mayabang na haring may pitong anak na dalagang may nakasisilaw na kagandahan at busilak na kawalang-malay. (10) _____, nagalit ang hari sa ikapitong prinsesa, ipinalabas niya ito sa alila at iniwan sa gitna ng gubat. (11)_____, nagkita sila ng binatang tagapangalaga ng kalabaw at inalok niya itong maging kanyang katulong. (12)_____, nauhaw ang prinsesa at naghanap ng tubig ang binata hanggang umabot siya sa batis kung saan naroon ang diwata ng sa kalaunan ay ang siyang nakapagpatayo ng bagong palasyo para sa prinsesa. (13)_____, nag-anyaya sila ng maraming panauhin sa malaking handaan sa bagong palasyo kabilang na rito ang amang hari ng prinsesa.

(14)_____, ang prinsesa mismo ang nagluto ng pagkain, ang hari ay napaiyak at ang mga luha ay gumugulong sa kanyang balbas. (15)_____, napagtanto ng hari ang kanyang pagkakamali at humingi sya ng tawad sa kanyang anak.

Sanggunian

Panitikang Asyano (Kagamitan ng Mag-aaral sa Filipino)

Pinagyamang Pluma

MAKABAGONG Balarilang Filipino

Pahiyas, Wika at panitikan ni Dr. Paquito D. Badayos et.al

Filipino 2 Hiyas Wika at Panitikan Ibon Publishing Com

<https://szhayne.wordpress.com/wika/modyul-3-7-panandang-pandiskurso/Com>